

DYSCALCULIEBELEID

STICHTING MARKLAND COLLEGE

April 2023

Inleiding

Dyscalculie betekent letterlijk 'niet kunnen berekenen'. Het is net als bij dyslexie in feite een term voor ernstige en hardnekkige problemen bij het aanleren van bepaalde schoolse vaardigheden. Bij dyscalculie gaat het om 'hardnekkige problemen om rekenfeiten en afspraken snel en juist uit het geheugen op te roepen en toe te passen in grotere bewerkingen.' De rekenproblemen mogen niet ergens anders door komen, zoals bijvoorbeeld door een lagere intelligentie.

Deze omschrijving van dyscalculie is terug te vinden op de website van Balans¹ en geeft een beschrijving van de problemen en noemt geen oorzaken of verklaringen. Sinds februari 2009 wordt dyscalculie erkend als leerstoornis en met ingang van dat jaar mag tijdens het centraal examen extra tijd gegeven worden aan leerlingen bij wie dyscalculie is vastgesteld door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog.

Stichting Markland College streeft ernaar in te spelen op ontwikkelingen in het onderwijs. Langzaam maar zeker krijgen wij meer leerlingen met een dyscalculieverklaring. Door de erkenning van dyscalculie als een rekenstoornis wordt het voor het Markland Oudenbosch en het Markland Zevenbergen nu ook mogelijk deze leerlingen tegemoet te komen.

---

¹ De vereniging Balans is een vereniging die ondersteuning biedt aan ouders van kinderen met problemen bij leren en/of gedrag in opvoeding, onderwijs en zorg.

De signaleringsfase in de brugklas

Leerlingen met een dyscalculieverklaring

Wanneer een leerling bij Stichting Markland College in de brugklas komt, vindt een screening plaats.

Bij deze screening worden de volgende stappen gezet:

- De gegevens van de basisschool worden kort na de aanmelding in kaart gebracht.
- De leerlingen met een dyscalculieverklaring worden geregistreerd en de vakdocenten worden hierover door de mentor geïnformeerd. Deze leerlingen ontvangen een faciliteitenpas.
- Alle leerlingen met een dyscalculieverklaring worden aan het begin van het schooljaar uitgenodigd door de dyscalculiecoach.

Alle overige leerlingen

Bij alle brugklasleerlingen wordt de Cito Volgsysteem VO-toets afgenomen. Deze toets maakt inzichtelijk hoe de algemene beheersing van de kernvaardigheden is en wat de sterke en zwakke punten zijn. Bij de Cito Volgsysteem VO-toets wordt Rekenen/Wiskunde getoetst op vier domeinen: Meten en Meetkunde, Verbanden, Getallen en Verhoudingen.

Als er uit de gegevens van de basisschool /aanleverende school, Cito Volgsysteem VO-toets, de mentor, de ouders of vanuit een vakdocent blijkt dat er signalen zijn van dyscalculie worden de volgende stappen ondernomen:

- Opvallende resultaten vanuit de Cito Volgsysteem VO-toets worden door de mentoren gedeeld met de dyscalculiecoach.
- De dyscalculiecoach neemt contact op met de ouder(s)/verzorger(s) van de leerlingen bij wie op grond van de afgenomen toets, de basisschoolgegevens en de resultaten van de verschillende vakken dyscalculie wordt vermoed.
- In samenspraak met de ouder(s)/verzorger(s) wordt de leerling uitgenodigd voor een diagnostische screening, die als doel heeft zo snel mogelijk duidelijkheid te creëren rondom een vermoeden van dyscalculie.
- De dyscalculiecoach beoordeelt de diagnostische screening en in overleg met de ondersteuningscoördinator wordt een advies gegeven om wel of niet door te verwijzen naar een zorgaanbieder die bevoegd is om een dyscalculieonderzoek uit te voeren.
- Ouders dienen zelf een officieel onderzoek te regelen en te bekostigen. De dyscalculiecoach kan hierin een adviserende rol hebben en de ouder(s)/ verzorger(s) informeren over de mogelijkheden van het onderzoeksproces, de faciliteiten en de onderzoeksinstellingen.

Wanneer de uitslag van het dyscalculieonderzoek bekend is, brengen de ouder(s)/verzorger(s) de school hiervan op de hoogte. Wanneer de diagnose dyscalculie gesteld is en de leerling gebruik wil maken van de faciliteiten, dan wordt de dyscalculieverklaring en het onderzoeksrapport opgevraagd en toegevoegd aan het leerlingdossier in Somtoday. Deze verklaring geeft recht op een faciliteitenpas, wat inhoudt dat de leerling tot en met het eindexamen gebruik mag maken van faciliteiten. De contactpersonen zijn de mentor en de dyscalculiecoach. Zij brengen intern de ondersteuningscoördinator, teamleiders en betrokken docenten op de hoogte.

Diagnostische screening

Bij leerlingen met rekenproblemen en bij wie er een vermoeden van dyscalculie bestaat, kan de mentor bij de dyscalculiecoach vragen om een afname van de ZAREKI-R-NL. De ZAREKI-R-NL is een screeningsinstrument waarmee het risico dat een leerling dyscalculie heeft, onderzocht kan worden. Dit is geen officieel dyscalculieonderzoek. Het gaat hierbij om een korte toets waarin gekeken wordt of er aanwijzingen zijn die het vermoeden van dyscalculie versterken. Vanuit deze screening kan worden bepaald of vervolgonderzoek wenselijk is. Deze screening vindt op school plaats.

Kort samengevat:

- Leerlingen met een officiële dyscalculieverklaring krijgen een faciliteitenpas.
- Leerlingen bij wie op grond van de Cito Volgsysteem VO-toets en alle beschikbare gegevens een sterk vermoeden van dyscalculie bestaat, zullen in samenspraak met ouder(s)/ verzorger(s), door de dyscalculiecoach, worden uitgenodigd voor een diagnostische screening.

Faciliteitenpas

De leerling met dyscalculie krijgt een faciliteitenpas, waarop staat aangegeven van welke faciliteiten de leerling gebruik kan maken. De leerling mag tot en met het Centraal Schriftelijk Eindexamen gebruik maken van deze faciliteiten. Het ondersteuningsteam beoordeelt of er sprake is van recht op een faciliteitenpas, zorgt dat de pas gemaakt wordt en verstrekt deze vervolgens aan de mentor. De mentor reikt de faciliteitenpas uit aan de leerling. De dyscalculiecoach evalueert tweemaal per jaar met de leerling of de compenserende faciliteiten voldoende ondersteunend zijn. Deze bevindingen worden vastgelegd in Somtoday. De leerlingen dienen de faciliteitenpas in de klas zichtbaar op tafel te leggen.

Deze faciliteiten mogen ingezet worden bij de vakken waar rekenen getoetst wordt.

- Bij vakken waar een beroep op de rekenvaardigheid gedaan wordt (exacte vakken, biologie, economie, aardrijkskunde) krijgt de leerling extra tijd. Bij een schriftelijke toets tot 60 minuten krijgt de leerling 10 minuten extra tijd. Bij een toets van 60- 120 minuten krijgt de leerling 20 minuten en bij een toets van 120-180 minuten krijgt de leerling 30 minuten extra tijd.

Wanneer dyscalculische leerlingen behoefte hebben aan meer tijd bij het maken van toetsen, zijn er twee mogelijkheden:

- Leerlingen krijgen meer tijd om de toets te maken of
- Wanneer het voor de docent niet mogelijk is om extra tijd te geven kan de leerling na overleg met de docent 20% minder opgaven maken. De docent bepaalt vooraf welke opgaven dat zijn.

Het is aan de docent om te bepalen welke optie het beste aansluit bij de les.

- Voor leerlingen in leerjaar 1 en 2 geldt dat zij gebruik mogen maken van een tafeltjeskaart.
- Vanaf leerjaar 3 mogen leerlingen bij toetsen waar rekenvaardigheden getoetst worden enkel gebruikmaken van de standaard rekenkaart, vastgesteld door het College van Toetsen en Examens (CvTE). Deze kaart mag worden gebruikt door leerlingen met een dyscalculieverklaring.

Dyscalculie en het eindexamen

Tijdens de SE-weeken en het Centraal Schriftelijk Eindexamen heeft de leerling met een dyscalculieverklaring recht op:

- Toets tijdverlenging van maximaal 30 minuten bij het centraal examen waar rekenwerk een belangrijke rol speelt.
- Inzet van de standaard rekenkaarten, die zijn uitgegeven door het College voor Toetsen en Examens

Dispensatie

Aangezien de wet geen ruimte toelaat om vrijstelling te verlenen voor vakken waarbij gerekend wordt, kan Stichting Markland College geen vrijstelling geven voor leerlingen in de onderbouw met een dyscalculieverklaring.

Omgang dyscalculie

Om dit beleid zo effectief en goed mogelijk te laten verlopen is het van belang dat de verschillende partijen zich bewust zijn van de rol die zij in dit geheel hebben.

Dit betekent:

- De docent is op de hoogte van het dyscalculiebeleid van de Stichting Markland College. Hij/zij houdt zich aan de afspraken, die met een leerling met dyscalculie zijn gemaakt, en volgt de richtlijnen van Stichting Markland College.
- De leerling is zich ervan bewust, dat hij/zij vanwege zijn/haar beperking zich (veel) meer zal moeten inzetten om meer overeenkomstig zijn/haar capaciteiten te presteren. Hij/zij is bereid de handvatten, die hij/zij krijgt aangereikt om met dyscalculie om te gaan te gebruiken.
- De ouder(s)/verzorger(s) stimuleren hun zoon/dochter om, ondanks zijn/haar dyscalculie, de inzet en inspanning te blijven tonen. Zij bieden thuis zoveel mogelijk faciliteiten, die nodig zijn om hun zoon/ dochter een opleiding te laten volgen overeenkomstig met zijn of haar capaciteiten.

Overzicht betrokken personen

Wie	Taak
Dyscalculiecoach	<ul style="list-style-type: none"> - Screenen van nieuwe leerlingen door middel van dossieronderzoek op basis van de door de basisschool verstrekte gegevens. - Het verstrekken van informatie aan mentoren, vakdocenten en ouders. - Vraagbaak voor leerlingen, vakdocenten, mentoren en ouders. - Het verlenen van faciliteiten aan leerlingen met dyscalculie. - Diagnostische screening met behulp van screeningsinstrument ZAREKI-R-NL - Het bijhouden van dossiers. - Controle houden op de verleende faciliteiten en begeleiding.
Ondersteuningscoördinator	<ul style="list-style-type: none"> - Screenen van nieuwe leerlingen door middel van dossieronderzoek op basis van de door de basisschool verstrekte gegevens. - Coördineren van de ondersteuning.

Wie	Taak
Mentor	<ul style="list-style-type: none"> - Contact onderhouden met dyscalculiecoach, vakdocenten en teamleider. - Verwijst ouders door naar de dyscalculiecoach voor specifieke vragen. - Stelt vakdocenten op de hoogte van leerlingen met dyscalculie.
Vakdocenten	<ul style="list-style-type: none"> - Zo veel mogelijk rekening houden met de leerproblemen van leerlingen met dyscalculie. - Verzorgen de verleende faciliteiten tijdens de les, zoals extra tijd.
Leerling	<ul style="list-style-type: none"> - Zorgt bij een toets dat de faciliteitenpas op tafel ligt. - Maakt op de juiste manier gebruik van de verleende faciliteiten
Ouders	<ul style="list-style-type: none"> - Informeren de school m.b.t. onderzoek, verklaringen en externe begeleiding. - Begeleiden hun kind waar nodig. - Nemen bij problemen m.b.t. faciliteiten en begeleiding contact op met de dyscalculiecoach.

Bijlagen

De rekenkaart en centrale examens

Kandidaten met een dyscalculieverklaring mogen bij centrale examens, waarbij rekenen een rol speelt, de standaard rekenkaart gebruiken. De standaard rekenkaart is een echte rekenhulp en is in werkelijkheid niet meer dan een gestructureerd klad- of uitwerkpapier. De standaardkaart 1, 2 en 3 bevatten inhoudelijk dezelfde informatie maar de lay-out is per kaart anders. Zo kan de kandidaat de meest geschikte kaart gebruiken. Hieronder een voorbeeld van de standaard rekenkaart 2022-2023.

Rekenkaart VO voor schooljaar 2022-2023
Standaardkaart 1

Deze kaart mag worden gebruikt bij centrale examens waarbij rekenen een rol speelt door kandidaten die in het bezit zijn van een geldige dyscalculieverklaring.

Procenten	Aantallen
100%	
50%	
25%	
10%	
5%	
1%	
21%	
9%	
121%	
109%	

Breuk	Kommagetal
1/1	1,00
1/2	0,50

0										1	kilo
0										10	hecto
0										100	deca
0										1000	meter, gram, liter

0										1	meter, gram, liter
0										10	deci
0										100	centi
0										1000	milli

Seconden	Minuten	Kwartier	Uren
60	1		
	15	1	
	60	4	1

Oude prijs 100%	
Korting ....%	
Nieuwe prijs	
Inkoopprijs	
BTW 21%	
Prijs	

Begin (bijvoorbeeld gewicht)	
Extra ..... %	
Nieuw (bijvoorbeeld gewicht)	

Rekenkaart VO voor schooljaar 2022-2023
Standaardkaart 2

Deze kaart mag worden gebruikt bij centrale examens waarbij rekenen een rol speelt door kandidaten die in het bezit zijn van een geldige dyscalculieverklaring.

Procenten

Aantal									
Procenten		100%	1%	50%	25%	10%			

Breuken

Breuk	1 ---	1 ---							
	1	2							
Kommagetal	1,00	0,50							

Lengte, massa en inhoud

1	10	100	1000			
			1	10	100	1000
Kilo	hecto	deca	meter/gram/liter	deci	centi	milli

**Rekenkaart VO voor schooljaar 2022-2023
Standaardkaart 3**

Deze kaart mag worden gebruikt bij centrale examens waarbij rekenen een rol speelt door kandidaten die in het bezit zijn van een geldige dyscalculieverklaring.

Procenten

Aantal									
Procenten		100%	1%	50%	25%	10%			

Breuken

Breuk	$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$							
Kommagetal	1,00	0,50							

Lengte, massa en inhoud

1	10	100	1000			
			1	10	100	1000
kilo	hecto	deca	meter/gram/liter	deci	centi	milli